

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

„Slovenčeva“ „velika stranka“.

Šenklaški duhovniki s svojim škofom in dr. Šušteršič so si dovolili, da igrajo malo komedije s Slovenci. V «Slovencu» so namreč pozvali vse Slovence iz vseh slovenskih pokrajin brez razlike strank, naj vsakdo napiše svoje mnenje glede «velike slovenske stranke», ki jo mislita ustanoviti dr. Šušteršič in seveda tudi ljubljanski škof. Dr. Šušteršič je sicer takoj zarenčal, da noče sprave, da je budalost, misliti na spravo, to pa je storil zviti lisjak samo zato, da bi se lažje lovili politično neizkušeni kalini. Da je tudi ljubljanski škof natančno poučen o namenih, ki jih ima «Slovenec» s svojo spravno akcijo, mora biti tudi vsakemu jasno, kajti «Slovenec» piše glede politike samo to, kar mu ukažeta Jeglič in Šušteršič. Zato je prav verjetno, da so si celo komedijo izmislili izvestni gospodje z namenom, da se njih živci zopet malo poživijo. Kake namene ima «Slovenec» s svojo veliko stranko, ako ima sploh kake namene, ni težko uganiti. Duhovniki, zbrani okrog «Slovenca», so začeli s strahom opazovati, da se je pričelo tudi nad kmečkimi kočami jasneti, da se je začel tudi slovenski kmet zavedati svojih pravic, ki niso nič manjše, kakor kakega grešnega maziljenca. Tudi slovenski kmet uvideva, da si je vsled dolgotrajnega duhovniškega jeroštva duševno še precej omejen, da današnji politikujoči duhovniki niso pravi Kristusovi nasledniki, temveč da so krivi preroki, satanovi pomočniki, ki sejejo samo prepir in sovraštvo med ljudmi. In še nekaj je, kar dela politikujočim duhovnikom skrbi. Denarja ni! Gospoda že davno več ne hodi k «ofrom», večinoma le stare ženice prinesejo še kak grošiček, o katerem gospodje ne dajo nikakega računa, in se ne ve, zakaj vse se uporablja. In če denarja ne bo, kje je potem brezskrbno duhovsko življenje?! Zato pa, slovensko ljudstvo, nazaj v veliko rimsko stranko, nazaj h Kristusu kralju nazaj, ti pregrešni kmet, ki si pozabil, da si ti moj hlapec, jaz, tvoj dušni pastir, pa tvoj gospod! Slovenski kmet, ljubljanski škof in doktor Žlindra te hočeta s pomočjo «Slovenca» in «Domoljuba» potisniti nazaj v tiste čase, ko so duhovniki obsojali stare ženice kot «coprnice» na grmado.

Toda «Slovenčeva» komedija je popolnoma brezuspešna, ker si kmetje več ne želimo tistih «zacopranih» časov. Škof in Šušteršič sta že sama izprevidela, da ne bode nič kruha iz te moke. V eni zadnjih števil «Domovine» namreč menda z ogorčenjem očita «Slovencu» veliko neodkričenost, da hočejo gotovi krogi (Jeglič, Šušteršič, Žitnik in drugi) nasuti slovenskemu občinstvu peska v oči in da je sploh vse skupaj sama farbarija, kar piše «Slovenec» o «veliki stranki». «Slovenec» je naprosil dotičnega gospoda, naj tudi zanj kaj napiše, doktorja Žlindre pa se mu ni treba nič bati, ker ga bode že «Slovenec» branil pred njim. (Morda ga imajo že na «ketnah».) «Slovenec» pravi, da stoje šenklaški duhovniki s svojim škofom na najvišjem demokratskem stališču, zato lahko «Slovencu» piše, kdor hoče in kar hoče. Čudno! Naši socialni demokratje, ki niso na najvišjem demokratskem stališču, so brezverci, duhovniki, ki so zbrani okrog «Slovenca», so pa na najvišjem demokratskem stališču, pa so kljub temu pravi Kristusovi nasledniki! Zlodej naj razume te šenklaške učenjake!

Mogoče je pa tudi, da mi vse preveč črno vidimo. Mogoče pa nas vendar ne nameravajo spraviti nazaj v čase «coprnic». Ko je namreč «Slovenec» uvidel, da ni nihče zadovoljen z njegovo «veliko stranko», je ves obupan vzkliknil: Čudno, da so na svetu tako žalostni ljudje, katerih z nobeno stvarjo več ne moremo razveseliti! Mi pa rečemo: Čudno, da so na svetu tako čudni ljudje, da razpravljajo na dolgo in široko o stvareh, katere je sprožil «Slovenec» samo v našo zabavo!

Naročnik.

Kako se ubranimo Jetike?

Kranjska podružnica pomožnega društva za bolne na pljučih v avstrijskih kraljestvih in deželah je izdala naslednji oklic: Jetika (pljučna tuberkuloza) je nalezljiva bolezen; okužimo se pa zlasti s pljunki in izmečki jetičnih. Jetični, ki pazijo na snažnost, niso nevarni svojim bližnjim. Jetike se lahko ubranimo. Jetika je ozdravljiva. Pljuvanje: Ne pljuvaj nikdar na tla! Ne kašljaj nikomur v obraz! Na cesti pljuvaj v žepni robec! Doma pljuvaj v pljuvalnik, ki je napolnjen z vodo! Pljuvalnik se mora vsak dan izprazniti v stranišče ali kanal, očistiti z vrelo vodo in zopet napolniti s svežo vodo. Perilo: Žepni robec, ki si ga uporabljal, namoči v vodi in ga daj kolikor mogoče kmalu izkuhati. Telesno in posteljno perilo bolnikov je treba zavijati v mokro rjuho, spravljati na varnem, nedostopnem kraju in izkuhati ločeno od drugega perila.

Pometanje: Ne puščaj, da bi se pometalo brez škropljenja! V prahu so pogosto jetične kali, ki provzročajo jetiko. Tla je treba poskropiti z vodo. Metla mora biti ovita z mokro cunjjo. Stanovanje bodi snažno! Hišno opravo snaži z mokro ruto. **Zračenje:** Zrači neprestano! Pozimi in ponoči imej, če možno, okno nekoliko odprto! **Bolnika dobro odevaj!** **Hrana:** Treba je dobre in tečne, raznovrstne hrane (mesa, prikuhe, zelenjave, močnatih jedi, kruha, surovega masla, sira, mleka). Ne jej preveč naenkrat! **Alkohol:** Preobilno zauživanje opojnih pijač (vina, piva, žganja, konjaka, ruma) je škodljivo. Pijanci največkrat obole. Otroci sploh ne smejo dobivati alkohola v zauživanje. **Mleko:** Mleko uživaj le prekuhano! Surovo mleko lahko škoduje. **Umivanje:** Vsako jutro odrgni si vse telo z namočeno in ožeto ruto iz domačega platna. Nato se obriši s suho ruto. Vsako jutro izmi si usta in grlo ter si osnaži zobe. Nohte imej čiste. Pogostoma se koplji. Pred jedjo umivaj si roke! **Poljubovanje:** Otrok ne poljubuj na usta. **Spanje:** Na pljučih bolni morajo biti sami v postelji, ker lahko okužijo vsakogar, ki bi z njimi ležal.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem rodoljubom.

«Mal položi dar — domu na altar» je bilo vedno vodilno geslo naše družbe, kadar se je šlo za to, obremeniti slovensko javnost s kakim novim davkom v prid prepotrebne družbine blagajne. — «Mal položi dar — domu na altar» je bila vedno vodilna misel družbinemu vodstvu, kadar je hotelo odpreti družbini blagajni vir novih dohodkov. Prav to geslo je pa tudi vodilo družbinovo vodstvo v njega 155. seji dne 12. oktobra 1904.

Povodom sklepov v tej seji se «Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani» oglašča danes pri slavnih uredništvih, pri vseh rodoljubnih Slovenkah in domorodnih Slovencih. A danes ne zahteva nikakih novih denarnih prispevkov ali novih narodnih davkov. Prosi le, da ji vsakdo izmed njenih dobrotnikov prepusti to, kar premnogi izmed njih kakor nerablivo vržejo od sebe.

PODLISTEK.

Fran Ondričekov koncert v Kranju.

Ni je dežele v Avstriji, ki bi zlasti v kulturnem oziru slovela dandanes po vsem svetu tako zelo, kakor slovi češka dežela. Pred vsem pa jo pozna muzikalični svet, saj je tekla tam zibel premnogih skladateljev svetovne slave. In da je ta zemlja tako poznata in da so oboževani češki skladatelji tudi pri inozemskih narodih, so provzročili najbolj možje, ki so ponesli češko slavo daleč preko rodne zemlje.

Virtuoz Fran Ondriček, ki koncertuje prihodnji torek pri nas v Kranju, je gotovo eden prvih, ki je proslavil ob zvokih svojih gosli ime svojega naroda. Dasi ima zadnji čas v obeh mlajših bratih Karolu in Emanuelu, posebno pa še v Janu Kubeliku ter v Jaroslavu Kocianu resne tekmece, vendar slovi on še danes kot prvi virtuoz in vsa slava teh mu ne vzame častnega pridevka «kralj gosli». Po svetu popotuje že nad dvajset let, toda koder hodi, povsod si prisvoji namah navdušeno in vneto občinstvo.

Pred nami leži vse polno ocen iz peres največjih in najslovičnejših kritikov in četudi so ti med seboj tako različni, posebno še glede narodnosti, v tem so vsi edini, da vidijo v Fran Ondričku vzor violinista, umetnika, ki mu je svet poklic, da osrečuje poslušalce in jim daje neskalsen užitek s prednašanjem biserov vijolinske literature. On podaja svojo umetnost s polno dušo čutečega umetnika, bol in radost mu pojeta na goslih, zakaj on

Nestete so v posesti slovenskoga naroda se nahajajoče rabljene poštno znamke. Le malokdo se ukvarja s tem, da jih zbira in ureja — večina jih zametuje. Ako bi pa ves slovenski narod vse te v njega posesti se nahajajoče rabljene poštno znamke podaril naši družbi, bila bi to nova in zdatna podpora družbini blagajni.

Vsaka pošiljatev takih znamk nam dobro dojde, za vsako pošiljatev bomo hvaležni, naj bodo že urejene ali tudi neurejene zbirke inozemskih ali domačih rabljenih poštnih znamk.

Nikdo Vas, Slovenke in Slovenci, naj torej odsele ne od stranjuje rabljenih poštnih znamk. Če jih pridno nabira, ohranjuje in nam daruje, zagotovi si hvaležnost podpisanega vodstva in podpisane slovenske dece.

Vsa slavna časniška uredništva pa naprošamo, da sprejemajo po posameznikih darovane poštno znamke ter jih ob priliki upošiljajo podpisanemu družbinemu vodstvu, za kar jim bodi že v naprej izrečena najiskrenejša hvala.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

V Kranju, 3. decembra.

Celjski okrajni zastop je vlada Nemcem na ljubo razpustila. Storila je to vsled tega, ker so nemčurji štrajkali na ta način, da celjski mestni zastop ter vojniški tržki zastop nista hotela voliti svojih zastopnikov. Vlada pa s tem ne bode rešila celjskih nemčurjev, ker je gotovo, da bodo zopet pogoreli.

Trgovinska pogodba z Nemčijo je v veliki nevarnost. Avstrijski ministri so prišli do prepričanja, da je boljše, da nimamo nikake pogodbe, kakor pa da imamo za nas škodljivo pogodbo. Ogrski ministri, ki so se tudi udeležili posvetovanja, so se že vrnili v Budimpešto. Nemški državni tajnik grof Posadowski je spoznal, da nič ne opravi ter se je tudi uže vrnil v Berlin.

V državnem zboru se rešijo do božičnih praznikov k večjemu predlogi o podporah vsled ujm prizadetih.

je temperamenten in ustvarjajoč umetnik. Blesteča je njegova tehnika, v kateri veje očarajoča eleganca, izpod loka mu pojo čutapolni toni in pasaže, bliskoma hitri so njegovi poskoki v oktavah, figure in trileriji so najčistejši, igraje prevladuje največje težkoče, skratka: nedosežen mojster je v vsem. To ga odlikuje mimo drugih, vse to ga vzdržuje na višini.

Nad vse zanimivo je čitati one kritike, v katerih primerjajo razni narodi svoje virtuoze — violiniste z Ondričkom. Tu ga primerjajo s španskim umetnikom Sarasato, tam vidijo v njem muzikalično sorodnost s slavnim Joachimom, zopet tretji ga prisposodbljajo z Wilhelmijem. Tako pravi «Darmstädter Täglicher Anzeiger»: «Tako prepričevalno resnično, tako do duše plemenilo, tako glasovno krasno in poetično ume malokateri peti na svojih goslih — tudi Sarasate sam ne —, značaja enakih sirenskih glasov, te življenske moči, teh orjaških občutkov ne more iz strun izvabiti pač nihče drugi kakor samo F. Ondriček.» . . . Lionardo de Vinci pravi o njem: «Ondriček igra klasično, romantično, moderno, prav zato ker je universalen. Povejmo samo z eno definicijo: «Po Pagininijevi smrti se ni čulo doslej tako izvajanje v tako resnobni popolnosti!» . . . Petrograjski kritik zatrjuje celo naslednje: «Ondrička so uvrščali takoj v pričetku njegovega koncertovanja kot vrednega sorodnika s Pagininijem in ga označili kot edinega njegovega naslednika. Najstarejši Pagininijev sin je trdil, ko ga je slišal prvič l. 1892. v Parmi, da njegov oče niti svoje lastne skladbe ni bolje igral.»

Nam se predstavi Ondriček najprej v Mendelsohnovem «Koncertu za vijolino». O Ondričkovem izvajanju

Da bi se proračunski provizorij in italijansko vseučiliško vprašanje rešilo pred božičem, na to nihče ne misli. Je pač počasen ta naš parlament!

Shod slovanskih zastopnikov na Dunaju se je vršil 27. m. m. Na shodu je bil navzoč tudi predsednik moskovskega slovanskega društva in častni predsednik kelto-slovanske lige Čerep-Spiridovič. Ruskemu ministru za notranje zadeve knezu Svetopolku Mirskemu se je odposlal brzobjaven pozdrav z željo, da srečno izvrši započeto notranjo reorganizacijo Rusije. Pozdrav se je poslal tudi kelto-slovanski ligi v Parizu in italijanskim zagovornikom zblizanja slovanskih in italijanskega naroda. Na shodu se je izreklo proti makedonskemu ustanku, češ, da sedaj še ni čas, da se to vprašanje reši v interesu vseh slovanskih narodov. Shod se je izrekel zato, da se bosansko-hercegovinsko vprašanje reši na ta način, da se ustanovi nezavisen slovanski generalni gubernatorij.

Italijanski parlament je otvoril kralj 30. m. m. s prestolnim nagovorom, v katerem je naglašal, da bode vlada nadaljevala svobodomiselno politiko, da si bo prizadevala zboljšati usodo delavskih slojev ter mirno rešiti nasprotja med delom in kapitalom.

Vstaja v nemški Afriki. Hereroji se ne puste zlepa poklati nemškim vsiljivcem. Pred kratkim je zopet odšlo več vojaštva iz Hamburga v Afriko. V Upingtonu so Afričani pobili 50 nizozemskih naselnikov. Posebno strašno gospodarijo Hotentoti, pred katerimi vse beži v Kaplandijo.

Rusko-japonska vojna.

Ze skoro devet mesecev vrše se okoli Port Arturja krvavi boji, kateri so prizadeli obema sovražnikoma velikih izgub. Nobena trdnjava se ne more večno držati, to je dejstvo, in tudi Port Artur se bo držal le tako dolgo, dokler se bodo mogli branitelji hraniti in dokler bodo mogli streljati. Port Artur ne pade prej, nego bo moral pasti. Pa tudi če trdnjava pade, ona je že izpolnila svojo nalogo. Ona je zadrževala sovražnika skozi

te kompozicije pravi inomoški dnevnik: «To je bil močen, poln ton najplemenitejše barve in višek modula-cijske zmožnosti, kar vzdiga poslušalca iz sanjavih planjav v poredno veselost, od odločne vztrajnosti do tihga duševnega miru.» Fantazija na motive iz Smetanove «Prodane neveste», katero je priredil on sam, štejejo češki kritiki med najlepše njegove točke. O zadnji njegovi točki torkovega vzporeda pravi ocena: «Z nedosegljivo gotovostjo igra Paganinijev „Ples čarodejnic“, v kateri igri se zrcalijo koloristični efekti, katerih barveni čar, prepleten z imponujočo tehniko, vzbuja začudenje.

Spremljevalec na klavirju mu je virtuoz, mladi pianist Josip Faměra, ki nastopi tudi v dveh samostalnih klavirskih točkah. Tudi o njem se izraža vse časopisje kaj laskavo. Hvalijo osobito njegovo virtuosno izvajanje, muzikalične vrline, fine nianse, čuteče stremljenje in izrazovito prednašanje. Tudi ta je bil povsod frenetično pozdravljen po sleherni točki.

Omenimo konečno še oba moška zbor, ki se pojeta ta večer. A. Foersterjev «Samo» je resna in dostojanstvena skladba. Odstavek, ki proslavlja Sama, se izpremeni v navdušen spev. Srednji stavek «Tam kleče . . .» kaže plemenit izraz o pobožni molitvi, konec pa zveni v largu prav veličastno. H. Vogričev «Lahko noč» je najnovejša skladba, ki kaže ob svoji ljubkosti vso ljubezen zaljubljenih vasovalcev.

Če Frana Ondrička, tega velikega umetnika, proslavljajo tuji narodi, tedaj smo dolžni tembolj mi, da mu izkažemo vsaj pri njegovem koncertu s svojo prisotno tjo dostojno čast. Naj ne bo zavednega Gorenjca, ki bi ne bil ta večer pri Ondričkovem koncertu! — u —

deset mesecev, prizadejala mu velikanskih izgub na ljudeh in vojnem materialu ter je držala priklenjeno naše armado 60 do 70 tisoč mož, ki bi bila mogla v Mandžuriji pripomoči do odločitve Japoncem. Port Artur utegne biti vzlet z naskokom; utegne biti prisiljen v kapitulacijo zbog lakote ali pomanjkanja na municiji. Slave pa, ki so si jo stekli njega hrabri branitelji v teku skoro enega leta, te ni možno tajiti ali zmanjšati.

Zadnje dni so Japonci zopet močno naskočili trdnjavo. Posebno 26. t. m. se je vršil takorekoč splošni napad na Port Artur. Ta naskok je bil najstrahovitejši pred vsemi dosedanjimi naskoki. Japonci so ves dan trdnjavo bombardirali, potem pa je šla pehota v ogenj. A vse brezuspešno. Naskok je bil sijajno odbit. Posebno hud naskok je bil na utrdbi Sunšusān in Nikoanšān, kateri se jim je pa sijajno ponesrečil, čeravno so še pred kratkim poročali japonski viri, da so skoro vse utrdbe in jarki okoli Sunšusāna v rokah Japoncev. Izgube Japoncev pri teh naskokih znašajo okoli 7000 mrtvih in ranjenih. Toraj kljub velikim izgubam si vendar Japonci niso pribavili nobenih ugodnosti.

Na mandžurskem bojišču se boji na celi fronti po malem nadaljujejo. 25. m. m. je bil Rennerkampfov oddelek, ki stoji na najvzhodnejšem krilu, napaden od sovražne brigade z 12 topovi, a naskok je bil brezuspešen. Drugi dan sa Japonci ponovili napad na centrum in levo krilo, a so kmalu odjenjali. Ljuti boji so bili od 25. do 27. m. m. pri Činkečenu. Tu so Japonci opetovano pričeli ofenzivo, a so bili vselej z znatnimi izgubami odbiti. Oddelek japonske divizije je prodril proti nasipom, ki ščitijo dohode k jugo-zapadnim fortom v Kikvanšānu. Istočasno je topništvo pričelo obstreljavati pozicijo Erlungšan in Antušān. Ko se je japonski oddelek po bojih pri Činkečenu umaknil na svoje pozicije, se je ustavil pri vasi Sindun ob cesti, ki vodi v Tsiančau in v neki soteski, ki leži 12 kilometrov južno-vzhodno od Činkečena. Opoludne istega dne je pričelo rusko topništvo streljati, dočim je pehota prodirala proti japonskim pozicijam. — Poročilo o izidu se ni znano.

Najnovejše poročilo se glasi, da so Japonci pri zopetnem napadu na portartursko utrdbo Tehvanšen imeli 4000 mrtvih in mnogo ranjenih. Dalje trde japonska poročila, da so Japonci zavzeli nekaj nasipov in da mora Port Artur pasti v 20 dneh.

Dopisi.

Iz Klanca pri Kranju. Naš občinski očka Bajt je zagrizen klerikalec, ki bi najrajši pozrl vse njem neljube osebe. Za občino se jako malo zmeni, čeravno je bil za to izvoljen. Pri prihodnji občinski volitvi bomo morali gledati na to, da dobimo družega občinskega moža, ki bode bolj skrbel za našo vas, kakor naš očka Bajt. Naša občinska pota so v jako slabem stanu. Pretečeni teden je padla neka skala na cesto pri hujanskem mostu, ter bi se bila lahko zgodila velika nesreča. Promet na cesti je bil ustavljen, veliki gromovnik Bajt pa je ležal v kožuh zavrt za pečjo, kakor medved v brlogu. Pri hujanskem mostu je velika nevarnost za potujoče občinstvo, zlasti za otroke, da se ne zvrnejo v Kokro. Čudno se nam zdi, da oblasti ne prisilijo očeta Bajta, da napravi pri omenjenem mostu ograjo. Občina ima precej dohodkov, tudi občinske doklade so zelo visoke, zato pa tudi zahtevamo, da se občinske naprave posebno pa naša pota popravijo, sicer bomo morali dobiti kakega Martina Krpana, ki bode prestavljal našo živino čez jarke. Bajt je hotel ustanoviti na Primskovem samostojno župnijo, da bi potem ribaril v kalnem, toda mi napredni Klančani smo mu to nakano korenito preprečili. Mislimo, da bode za sedaj to zadostovalo, sicer pa na svidenje, očka Bajt! Napredni občani.

Iz Kropce. [Konec.] Vse te in še druge nerednosti so se godile v kroparskem občinskem odboru, kateremu je paseval ošabni župnik Hönigman in prevrtana Lukca. Ako vprašaš katerega občinskih odbornikov, zakaj so pustili take nerednosti, odgovori to-le: «Jaz sem se zanesel na župnika. Oni so rekli, da tako dobrega žu-

pana ni daleč okoli, kakor je Hafner in zato sem mislil, da je to en poštenjak, ker so rekli župnik, ki so študirani in že vedo, da prav dela.» Take lahkovorne dušice so bile izvoljene na župnikovo povelje Hafnerju za odbornike. Kadar so bile občinske ali druge volitve, stal je župnik na pragu volilne sobe in vsacega volilca nadrl, da mu je moral pokazati, koga bode volil. Ko bi bil naš bobneči župnik še z županom tako strogo postopal, kaj dela isti, ne bila bi se napravila taka izguba za srenjo. Tako pa je pri občinskih sejah sedel, kakor lipov bog in deloma podpisoval račune, največkrat pa bil pri sklepanju računov navzoč in ne podpisal računov ali pa ga h sklepanju računov sploh ni bilo blizu. Točno pa se je udeleževal drugih sej in predlagal le on in vsemu so morali odborniki pritrditi. Spominja se župnik še lahko, ko je neki odbornik nekoliko poropotal proti njemu, mu je pa rekel župnik: Jaz bodem predlagal, da se te bode izključilo od sej. Čudno ni, da se ni potem upal nobeden odbornik kaj ugovarjati in imeti kako stvar za sumljivo. Že l. 1903 je prišel neki liberalni odbornik kot namestnik k sklepanju računov. Zahteval je, naj se mu da v pregled račun, a župan Lukna je odgovoril: Od kedaj pa je to, da bi odborniki pregledovali račune, ki jih je naredil župan. Zahteval je odbornik, naj se mu predloži, koliko je prišlo denarja od davkarije, da naj se vpiše pasji davek, kateri se je že pobral, drugače ne podpiše računa. Župan mu je zagrozil, da ga bode kaznoval, ako se dotičnik ne podpiše in ta se je zbal kazni in — podpisal. Tako početje kliče po državnem pravdniku, da bi tega klerikalnega devičarja malo pregledal v njegovi poštenosti. To je nesramna goljufija, da so kroparski davkoplačevalci morali plačevati občinske doklade za enega zanikrnega župana. Iz vsega tu popisane se nam kaže jasna slika sedanjih pobožnih klerikalnih časov. V Kropi imamo samo revščino, smo pobožni, imamo Marijine družbe i. t. d., sedaj pa to občino tako sleparsko ukani človek, ki se je vedno okoli župnikove spovednice drenjal. Po katoliških shodih se je izkazoval ta «katoliški župan» med prvimi in ni bilo katoliške slavnosti, da bi se je ne udeležil ta kroparski župan. Sokriv teh nepravilnosti je pa tisti, ki je temu klerikalcu držal roko in ga varoval, da ga niso mogli vreči s županskega stola. Pozna ga vse, po njegovi lakomnosti in prevzetnosti. Spametujmo se že enkrat Kroparji in ne pustimo si od takega človeka ukazovati v posvetnih rečeh, ker smo sedaj videli, kako velikanska škoda 1600 K 68 vin. je zadela našo občino. Duhovnik naj bode za cerkev in naj se ne suče okoli občinskih stvari in blagajne. Potem bomo bolj srečni. Prihodnjčič hočemo pisati o občinski klavnici in večletnega pobiranja po Kropi.

Iz Kamnika. Nesramnejše stranke gotovo ni na svetu, kakor je klerikalna stranka na Kranjskem. To je gotovo vsakemu znano, znano pa ni, da so baš kamniški klerikalci najpodlejši klerikalci na svetu. To se je jasno pokazalo pri zadnjih občinskih volitvah. 16. novembra so poročali klerikalci v «Slovencu»: V tretjem razredu zmagali z veliko večino 110 glasov. Danes v drugem vroč boj, pritisk liberalcev nečujen.» Res, nečujeno, da se upajo Janez Lavrenčič, Jaka Razboršek in France Šubelj poročati, da je pritisk liberalcev nečujen. Tisti Janez Lavrenčič, ki že leta in leta obletava meščane in bajtarje, ki je zadnje čase agitiral po vaseh, namesto da bi poučeval v šoli krščanski nauk, ki je na dan volitve celo napredne meščane nadlegoval, tisti Janez Lavrenčič, ki je dobro vedel, da se napredni meščani do zadnjega dneva niti ganili nismo, tisti Janez Lavrenčič se upa trditi, da je bil pritisk liberalcev nečujen! Še bolj nečujen pa je, da se upata Jaka Razboršek in France Šubelj pisati o nečujenem liberalnem pritisku! Če so klerikalci že v tretjem razredu dajali desetake tistim, ki volijo klerikalce, kaj so morali potem šele dajati volilec v drugem razredu?! Tajna javnost je, da je med Terpinčevim poblastilom in med klerikalci neka zveza. Kako je mogel «napredni» Terpin pri volitvi tako čudno nastopati, je neumljivo! On edini je vzrok, da nismo v drugem razredu zmagali. Da nam je šla tako trda, so vzrok tudi nekateri liberalni gospodje sami. O teh, desetakah in

o «pritislu in terorizmu» pa izpregovorimo pozneje kako besedo.

Iz loške okolice. Minuli so časi, ko je naše verno ljudstvo spoštovalo duhovnike, kakor prave Kristusove namestnike. (Prave in poštene, ljubezen do bližnjega učeče duhovnike naše ljudstvo še vedno čisla in spoštuje, pač pa obsoja le politikujoče duhovnike. Opomba uredništva.) Temu pa ni vzrok nihče drugi, kakor duhovniki sami. Kamorkoli človek pogleda, vidi same obrekljivce po farovžih. Kolikokrat se je že pripetilo, da so bili duhovniki občutno kaznovani zaradi častkraje. Posebno škofjeloška sodnija ima mnogo opraviti s takimi duhovniki. Komaj je poplačal dekan občutno denarno globo, je že prišel na vrsto njegov kapelan, ki je plačal 200 kron denarne kazni, potem je plačal nunski kapelan 100 kron kazni in pred kratkim je bil nunski kapelan že zopet kaznovan. O župniku Sinkovcu pa se niti nočemo baviti, ker bi vzelo to preveč prostora. Duhovniki vedno kriče, da ne smemo pri «liberalcih» nič kupovati in jim tudi nič prodajati, sami pa pri pobiranju bere nič ne gledajo na to, kdo je liberallec in kdo klerikalec. Iz tega vsakdo lahko sklepa, da se gre duhovnikom mnogo bolj za bera kakor pa za vero. Vera jim je samo sredstvo, da lahko žive brez skrbi. In take ljudi, ki nas sovražijo, ki nas obrekujejo, poleg tega pa žive od naših žuljev, take ljudi naj mi spoštujemo?!

Iz Bohinja. (Še enkrat sadna razstava v Radovljici.) Dolgo življenje ji je bilo usojeno! Umrla je prav kakor je želel njen začetnik gosp. Fajdiga, ki je na predlog strokovnjaka, da zadostuje za njo 8 dni, rekel: «Razstava naj traja toliko časa, da bo sama zaspala.» — In res je zaspala. Mirno v Gospodu je zaspala, toda po smrti nima miru, ker se je nad njo pregrešil njen začetnik, ki ji je želel mirno in dolgo življenje. Nazaj hodi, kakor pravijo, in straši v «Gorenjcu» oni slavni odbor, ki ji ni pustil tako dolgo oči zatisniti. Ze stari Grki so rekli: «Boljše je kratko življenje in slavna smrt, kakor dolgo živeti, pa brezčasno poginiti.» Toda govorimo resno! — Kak namen ima razstava? Odgovor: Koristi naj razstavljalcem in vsi deželi! In kako naj koristi? Vzpodbudi naj sadjarje, da bodo z večjo vnemo sadili in gojili sadno drevje, in sicer le dobre priporočljive vrste. Nauči naj iste prav uporabiti in hraniti sadje, pravilno zavijati in vlagati v pletenice, zaboje, sode itd. Poda naj jim prava pomološka imena, ki so pri kupciji potrebna, da ne bode isto vrsto krstil ta za «bumbar», oni za «junc», tretji in četrti zopet kakor se bo njemu zljubilo. Razstava naj bo vsestransko poučljiva v tem, kar spada v nje stroko. Donaša naj pa tudi gmotno koristi s tem, da privadi sadne trgovce iz tujine, da pridobi našemu sadju veljavo po tujih deželah in državah ter zviša cene našemu sadju. Ali je to dosegla razstava v Radovljici? Ne, kratkomalo ne! Bombastični članki gospoda Fajdiga so sicer mnogo obetali, vendar niso imeli nikake stvarne vrednosti; niti niso privlekli posebnih vlakov — niti niso privabili tujih trgovcev. Ako pa je razstava res koristila, kar ste obetali, potem pa naštejte fakta onim, ki vas kritikujejo in — vse bo omolknilo. Toda tega ne bode storili — ker ne morete! Kje je še kdo slišal, da se sadje sprejema ves čas, dokler traja razstava. Kako pa naj razsoja jury, katere člani so raztreseni od Ljubljane do Gorij. Ti vendar ne morejo vsak teden (v tem slučaju šestkrat) hoditi v Radovljico. In ali naj strokovnjaki hodijo iz istotako oddaljenih krajev vsak dan razstavljenemu sadju imena dolečevati? Ko bi bila že gosp. Korošin in gosp. Fajdiga vsaj to mogla sama storiti! Toda gosp. Korošin je k večjemu mogel razstavljenemu žganju ceniti in oceniti — gosp. Fajdiga pa tudi komaj pozna tepko. Tudi drugi odborniki niso bili zmožni tega storiti. Gospodje, čemu se lotite take stvari, katere ne umete in o kateri potem seveda ne dopuščate nobene kritike. Zakaj pa so oni gospodje izstopili, ki so bili v začetku tudi v odbor izvoljeni? Zato, ker ste, g. Fajdiga, preko njih sklepov delali po svoje in se za nje niste prav nič brigali. Dvakrat ali trikrat se je razven Vas in tesarskega mojstra soglasno sklenilo, da se naj ne stavi poseben paviljon za

razstavo, ker je to predrago in ker se dobi za razstavo primeren prostor skoro zastonj. Toda vi ste kljub tem sklepom stavili paviljon in ste tako 1400 K po nepotrebnem izdali in sedaj ne veste, s čim bi deficit pokrili. Pa ako bi bil že paviljon postal last kmetijske podružnice, ali to je le najemščina. To je vendar preveč. Da so vsi gospodje, ki znajo do 5 šteti, na tak način morali izstopiti iz odbora, je naravno, kajti plačevati za vase grehe, to jim je bilo preveč. Mnogi obiskovalci razstave so vpraševali: Kako pa je to, da učiteljstvo ni nič razstavilo, vsaj imajo mnogi učitelji krasno sadje? Res ga imajo — saj se je njih sadje še v Düsselborfu občudovalo, ali če se jim tako nečedno v obraz bije, se pač ne morejo udeleževati razstave. Kakšen je torej vspeh razstave? Razstavljalci nevoljno vprašujejo po rezultatu — kdo je bil odlikovan in kdaj se bodo odlikovanja delila? Ali je morebiti za diplome in svetinje drobiza zinanjalo?

Učitelj.

Strašna nesreča na Hrušici.

Poleg že zadnjih imenovanih so še umrli: Anton Božič, oženjen, rojen leta 1867 v Bali na Goriskem; Anton Maričič, 24 let star, rojen nekje v Istri; Janez Udovič, rojen v Domačevcu na Dolenjskem.

Dozdaj je 14 mrtvih, pa pravijo, da so še mrtvi v predoru. Štiri se še pogrešajo. Noben delavec noče iti delat v predor. 740 delavcev je zahtevalo obračun in delavsko knjižico.

Nad grobom nesrečnih bodo napravili spomenik. Železniški minister Wittek je za ostale ponesrečence daroval 1000 kron, stavbinsko podjetje Groß pa 3000 K. Udove dobe od delavske zavarovalnice za slučaj nezgod 60 odstotkov plače ponesrečenih delavcev.

Novičar.

Na Gorenjskem

«**Jeseniška Straža**». Danes opoldne je izšla prva številka «Jeseniške Straže», ki je ustanovljena, da brani slovensko zemljo in slovenski jezik v gorenjski dolini od Trbiža do Leseca, t. j. za občine: Rateče, Kranjska gora, Dovje, Hrušica, Jesenice, Javornik in Koroska Bela, dalje za predstražo pod Ljubeljem, Tržič in za prijazno vas Domžale, kjer čimdalje bolj raste vpliv pritepenih Tirolcev. List bo torej strogo narodni. V par krasnih člankih vzpodbuja Slovence, naj pazijo, da jim zviti in predrzni Nmec ne izvije kak kos slovenske zemlje. Vsakdo mora uvideti, da preti slovenskemu življu v industrijskih krajih velika nevarnost. Zato je pa tudi vsakega zavednega Slovence sveta dolžnost, da list po svojih močeh podpira. To pa stori lahko vsakdo, naj si pripada tej ali oni stranki, kajti «Jeseniška Straža» ostane na stališču, kakršno si je začetala v svoji prvi številki — za vse drugo se ne bode brigala. Tudi oblika lista samanasebi je jako lepa. Na naslovni desni strani je vrisana planinka, ki naj nas bodri na boj za naše krasne gorenjske planine, katere nam hoče ugrabiti požrešni Nmec, na levi strani je narisana lipov cvet, znak Slovanstva, katerega zvesti člani smo tudi mi Slovenci in z nami vse slovenske pokrajine. Za slovenstvo, za slovenske pokrajine, ki so v nevarnosti, da jih ne pogoltne ošabni German, za to se mi bojujemo. Kdor ni slep, se nam bode pridružil! Torej, rodoljubni Slovenci, naročajte list! Stane za celo leto 3 K, kar gotovo vsakdo lahko utrpí. Naročnina se pošilja na upravnishvo «Jeseniške Straže» (tiskarna Iv. Pr. Lampret) v Kranj.

Trgovci mesta Kranja so pod ostrimi pogoji sklenili odpravo novoletnih in vsakih drugih daril, ki presegaajo vrednost 20 vinarjev. Globa je od K 50— prvič do K 500— v ponavljajočem se slučaju. Prispevali pa bodo ob novem letu prostovoljni donesek, katerega polovica pripade občinskemu ubožnemu zakladu, polovica pa dijaški kuhinji.

Miklavšev večer napravi «Narodna čitalnica» v Kranju otrocičem svojih članov v ponedeljek 5. decembra ob 6. uri zvečer.

Poročila se je v Beli peči na Gorenjskem posestnikova hči gdč. Mici Dragan z g. Rudolfom Albisom, hotelirjem v Mariboru.

Občinski odbor škofjeloški je imel dne 28. m. m. sejo, o kateri poročamo drugi teden.

Kamniškega Sokola ustanovni shod se vrši v dvarani «Narodne čitalnice» v Kamniku danes v soboto dne 3. decembra ob 8. uri zvečer. Gosp. dr. Vladimir Ravnihar, podstarosta «Ljubljanskega Sokola», predava v imenu društva «Akademija»: «O sokolstvu in sokolski ideji».

Ušla je. Ali morda ve kdo cenj. «Gorenjčevih» bralcev, kje je pri «Jesenkovem Jakcu»? Zastavimo glavo, da nihče! Tudi mi do pred kratkim še nismo nikdar čuli o kakem takem Jakcu, odnosno o kaki hiši, kjer se po domače pravi pri Jesenkovem Jakcu. In sram nas je, da nismo vedeli za hišo Jesenkovega Jakca, kajti v tej hiši je zagledal luč sveta veleum, čegar ime slovi že zdaj daleč čez ozke meje kranjskega političnega okraja. To skromno gorenjsko koč bo izvestno še dičila spominska plošča. Pri Jesenkovem Jakcu je namreč tekla zibel proslulemu pisatelju in govorniku, slovenskemu Abrahamu a. Sancta Clara, našemu prijatelju in sotrudniku, častitemu gospodu Francetu Pokornu, besniškemu fajmoštru. In gospod fajmošter je bil sam toli prijazen, da je že zdaj razpršil vse dvome, kateri bi po njegovi smrti utegnili nastati glede njegove rojstne hiše. Pokorn po svoji smrti učenjakom ne bo delal take preglavice, kakor ranjki Homer, čegar rojstnega kraja niso mogli dognati. To stoji že danes, da se je besniški gospod Franc porodil pri Jesenkovem Jakcu, kajti on sam nam piše: „Uredništvo «Gorenjca», Kranj. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da sprejmete glede Vašega dostavka k notici «Ušla je» v štev. 46, z dne 12. novembra 1904 na istem mestu in z istimi črkami v postavnem roku sledeči stvarni popravek: 1.) Ni res, da sem jaz Fran Pokorn vulgo Medvedkov iz Škofjeloke; res pa je, da se pravi na mojem rojstnem domu vulgo «pri Jesenkovem Jakcu». 2.) Ni res, da če z besedo ničesar ne opravi, pa pretepevam svoje potrpežljive farane; res pa je, da jih ne pretepevam. 3.) Ni res, da sem prijatelj podhrbtih sunkov; res pa je, da sem moral nekoč s silo odstraniti dva pijanca nasilneža. 4.) Ni res, da sem pretepeval svojo kuharico; res pa je, da je nisem pretepeval. Besnica, dne 21. novembra 1904. Fran Pokorn, župnik.“ — Kakor smo sicer besniškemu župniku hvaležni za važno pojasnilo, nas je vendar s svojim popravkom spravil v precejšno zadrego. Kako naj ga zdaj nazivljamo? Medvedov noče biti, Jesenkovega Jakca Franceta ga vendar ne moremo imenovati, in če bi mu rekli samo Jakec — kar bi bilo zanj prav prikladno — bi nam takoj zopet postal kak popravek. «Medvedov» je vendar prav čeden priimek, za «Medvedovega študenta» so klicali Pokorna, ko je v Škofji Loki in v Ljubljani trgal hlače po šolskih klopeh, «Medvedov gospod» se zdaj splošno imenuje in mi ga že nekaj let sem počaščujemo z «Medvedovim Francetom», ali katexohen «Medvedom». To ime je tedaj že tako nekako priposestovano in zato nas bo mali France pač oprostil, ako ga bomo še zanaprej imeli za «Medveda». Medved je bil, Medved je in Medved bo! To je naša zadnja beseda v tej zadevi, če nam Medvedov France tudi pošlje poln koš popravkov. Tu smo neizprosni! Pripoznamo pa radi, da je Medvedov France izšel iz hiše Jesenkovega Jakca. Kar se tiče drugih točk Pokornovega popravka, vzdržujemo svoje trditve. Menda se besniški gospod boji, da bi ne dobil več kuharice, ker se je razneslo, da je nad svojo kuharico zlomil palico. Glede «podhrbtih sunkov» naj se pa Medved spomni na žensko, katero je iztiral iz svojega brloga z brco v oni del človeškega telesa, kamor se brce običajno apicirajo! Na svidenje, Medvedov gospod!

Tekmovalna telovadba «Gorenjskega Sokola» se je vršila včeraj zvečer. Tekmovalo je 12 telovadcev, in sicer 4 v višjem in 8 v nižjem oddelku na konju, drogu, bradlji, skoku v višino in daljavo, na mizi, v prostih vajah. Vsak tekmovalec je mogel dobiti pri klasi-

fikaciji 55 točk, od katerih so dobili v višjem razredu bratje: Fran Azman 51, Fran Benedik 49·25, Dragotin Chiautta 40·13, Janko Suhadolnik 38·50 točk; v nižjem oddelku pa bratje: Albin Jazbec 46·50, J. Vidmar 46·25, Josip Lavtižar 41, Lovro Eržen 40, Milan Železnikar 34·75, Fran Ravnikar 29·75, J. Tičar 25·25, Janko Čebulj 17·25. Vaje na orodjih so se provzvajale še dokaj dobro, dasi so bili v nižjem oddelku skoro sami novinci. Proste vaje za tekmovalce so bile sestavljene v višjem oddelku iz dvajsetih, v nižjem pa iz štirih gibov. Posebno se mora omeniti tudi pristop in odstop od orodja, ki je bil povsem brez hibe. Udeležba od strani občinstva je bila — žalibog — jako pičila. A.

Veliki koncert priredi pod pokroviteljstvom »Narodne čitalnice v Kranju« c. kr. komorni virtuoz g. Fran Ondriček s sodelovanjem virtuozna na klavirju g. Josipa Famëra in pevskega zbora tukajšnje čitalnice v torek, dne 6. decembra t. l. ob poldevetih zvečer. Spored: 1.) A. Foerster: »Samo«, poje čitalniški pevski zbor. 2.) F. B. Mendelssohn: »Koncert za gosli«. E-mol. 3.) Fr. Chopin: »Poloneza«. As-dur. Svira g. J. Famëra. 4.) H. V. Vogrič: »Lahko noč«, poje čitalniški pevski zbor. 5.) Fr. Ondriček: Fantazija na »Prodano nevesto«. 6.) V. Novak: Balada »Manfred«. Svira g. J. Famëra. 7.) Paginini: »Ples čarodejnic«. Vstopnina: Numerirani sedeži I. in II. vrste po 4 K, III. in VI. vrste po 3 K, VI. do IX. vrste po 2 K, IX. do XV. vrste po 1·40 K. Stojišča 1 K, dijaške vstopnice po 60 vin. Predprodajo vstopnic sta prevzela iz prijaznosti gg. Ferd. Sajovic za sedeže in stojišča in K. Florjan za dijaške, oba trgovca v Kranju. Vnanji gosti naj blagovolijo pismeno naročiti pri zgoraj omenjenih tvrdkah. Ostale vstopnice se dobivajo na večer koncerta pri blagajni. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala, Programi se razdajajo na večer koncerta pri hlajajni. K obilni udeležbi vabi

Narodna čitalnica.

Kmetijska podružnica v Begunjah pri Lescah ima v četrtek 8. decembra 1904 ob 3. popoldne po večernicah v šoli svoj občni zbor z naslednjim sporedom: 1.) Navgovor predsednika. 2.) Volitev predsednika in odbornikov. 3.) Pobiranje udnine za leto 1905 in naročanje drevcesec. 4.) Slučajnosti. Begunje (Gorenjsko), 19. novembra 1904. V. Zavrl. Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostno število članov, se vrši zborovanje pol ure kasneje brez ozira na število udeležencev.

Iz Mošenj pri Radovljici nam prihajajo pritožbe zaradi nerednega dostavljanja lista. Opozarjamo pismo-nošo, da se list dostavlja naslovljencem na dom ter se ne pušča v različnih tujih hišah.

Gorelo je dne 27. m. m. na Gorenji Savi pri Kranju posestniki Franciči Zupančič št. 25. Zavarovana je bila za 1200 K. — Dne 29. m. m. ob štirih zjutraj je gorelo na Savi pri Bohinjski Bistrici. Posestniku Rožiču je zgorela hiša in hlev ter mnogo sena. K sreči je posestnik Repinc opazil o pravem času ogenj ter sklical skupaj ljudi, da so odnesli iz hiše opravo in rešili iz hleva ži-vino. Zavarovan je bil za 1600 kron.

Zadnja povodenj je — kakor se poroča — napravila po Gorenjskem precej škode. Bistrica je odnesla v kranjski okolici več jezov. Nekaterim posestnikom je odnesla toliko zemlje, da imajo 20.000 kron škode. — Sora je

poplavlila mnogo njiv in travnikov. — Tudi v Bohinju je škoda precejšna.

Izguljena ali najdena je bila z dne 1. decembra t. l. ob polšestih zvečer od gostilne »pri kroni« do pošte poštna košara z vsebino salam, mesa, klobas z natančnimi naslovi odposiljatev in sprejetij. Pošteni najditelj dobi primerno nagrado.

Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva »Merkur«. Išče se: 3 pomočniki mešane stroke za deželo, pomočnik špecerijske za Ljubljano, pomočnik železninske za Celje, potnik za neko tovarno v Ljubljani, prodajalka za Ljubljano in učenec za deželo. — Službe išče: 2 pomočnika manufakturne stroke, 17 mešane, 3 špecerijske, 3 špec. in želez. 2 kontorista in 2 blagajničarki.

Obsojen v smrt na vislice je bil pred porotniki v Ljubljani 21 let stari delavec Anton Kolenc, ki je bil že štirikrat kaznovan radi tatvine in desetkrat radi drugih stvari. dne 21. avgusta t. l. pa je zadavil 64 let staro Marijo Ulčar iz Črnuč.

Domača knjižnica.

«**Knajpovec**», ki izhaja v Gorici (Andrej Gabrščekova tiskarna), se ne peča s takozvanimi »Vunderkurami«. Članki so res poučljivi, temeljito in poljudno pisani in kaj pripravi v pouk našemu ljudstvu, med tem ko nudijo »Raznoterosti« obilo lepih in zanimivihotic in vesti v podporo glavne naloge, katero si je postavil ta list. Izhaja 1. dan vsakega meseca in stane na leto K 3.—.

Novi skladbe. Župnik Jakob Aljaž na Dovjem je izdal ravnokar zbirko sedem mešanih in sedem moških zborov. Dobe se pri skladatelju za 1 K.

Gospodarske stvari.

Tedenski sejem v Kranju dne 28. m. m.

Prignalo se je 180 glav goveje živine, 7 telet, 100 prašičev. — ovac, — kozlov, 118 buš. — 50 kg: pšenice K 10·50. prosa K 7·50. ovska K 7·50, rži K 8·25, ajde K 8.—. ječmena K 7.—, fižol: mandalon in ribničan K 14.—, koks 14.—.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu novembru 1904 je vložilo 401 strank K 39.814·36, dvignilo pa 298 strank K 82.254·42, 7 strankam se je izplačalo posojil K 23.200.—. Stanje vlog iznaša K 3.491.512·12, stanje hipotečnih posojil kron 2.023.544·30 in denarni promet K 262.447·66.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu novembru 1904 je vložilo 162 strank K 40·061·05, 121 strank vzdignilo K 25·318·41, 7 strankam se je izplačalo posojil K 13·300.—. Stanje hranilnih vlog K 1.115.597·75, stanje hipotečnih posojil K 864.439·55, denarni promet K 128·341·37.

Darila.

Upravništvu našega lista je poslal:

Za dijaško kuhinjo v Kranju g. Frank Barle iz Amerike K 2·90. Hvala! Znesek izročimo blagajniku.

Listnica uredništva.

Dopisa iz Besnice in z Gorenjskega prideta prihodnjic.

Otroci!

Karkol' Vam **Miklavž** je pripravil, v izložbi pri **Kocmut-u** vse je izstavil, piščalke, vozičke in punčke brhké, konjičke, osličke in backe čvrsté. Zato pa nemudoma v izložbo hitite, kar vsak poželi — prostó si zberite!

Janko Kocmut,

trgovina z galanterijskim in norimberškim blagom v Kranju.

Miklavž pride!

Zahtevajte 'Gorenjca' v gostilnah in kavarnah!

Ali hočete dolgo živeti

In se veseliti zadovoljivega zdravja? Da dosežete to, morate skrbeti, da ohranite svoj želodec zdrav in za prebavljenje vedno sposoben.

Vsak, kdor si je izpridil želodec s težko prebavljivimi, prevročimi ali premrzlimi jedmi in pijačami, ali se ga je z istimi morda prehladil, naj se posluži

Germanove okrepčalne esencije

katera se uporablja z največjimi uspehi pri: pomanjkanju apetita, želodčnem oslavljenju, vetrovih, riganju, zgagi, vzdigovanju, glavobolu, omotici, krču, telesnem zaprtju, napenjanju in slati žili. Po mnogo zavzitem košilu, posebno še po mastnih in težko prebavljivih jedilih, odstrani ta esencija pritisk in bolečine, vzbuja slast do jedi, kar zdatno pripomore k ohranitvi in vzdrževanju telesa. Po odstranitvi raznih izpridenih sokov iz telesa, učinkuje tako, da čisti kri in ima poleg tega pred vsemi drugimi enakimi zdravili to prednost, da ne škoduje prav nič, celo tedaj ne, če se jo rabi v presledkih mnogo let, ker se nareja iz najfinejših in najbolj izbranih rožnih sokov ter ima prijeten, grenko-aromatičen vonj tako zelo, da jo zavživajo s slastjo tudi gospe, otroci in celo prav razvajene osebe. Germanove okrepčalne esencije, kot pravega domačega in ljudskega zdravila, bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker odvrne prečestokrat najresnejšo bolezen, kar je upoštevati zlasti tam, kjer ni zdravniške pomoči takoj pri roki. Pri kovanju naj se zahteva vedno samo Germanova okrepčalna esencija iz lekarne 'pri črnem orlu' v Belovaru: zakaj po svetu kroži še nekaj drugih temu sličnih zdravil, od katerih pa se glede izvrstnosti ne more nobeno primerjati tej esenciji. Kot znak pristnosti mora imeti vsaka steklenica, ki se nahaja v zel-nem zavitku popoln trdkin napis: **Lekarna 'Pri črnem orlu' K. Germana v Belovaru (Hrvaško)**, kamor naj se naslavljajo tudi vsa pošna naročila. Cena steklenici je 1.40 K. Po pošti se ne pošlje manj kakor dve steklenici. Pri predplači naj se blagovni doposlati še 20 vin. za zavitek. Naslovi naj bodo natančni in čiljivi. Naznanila pri povpraševanju, prospektih ter navodila pri uporabi so zastoj. 113-7

Germanovo okrepčevalno esencijo priporočam bolehavim kar najbolj, ker sem preverjen v izbornem učinku, katerega sem zapazil že mnogokrat deloma sam na sebi, deloma pri mnogih župljanih, katerim sem to esencijo nasvetoval.

Edmund Medeotti, župnik v Trojstvu (Hrvaško).

Obveščam Vas, da sem prejel že od mnogih strani razna slična zdravila, toda tako niso učinkovala nobena kakor Germanova okrepčalna esencija. Andrej Žizek, Sv. Ana, Kriehenberg.

Prosim, pošljite mi nemudoma zopet osem steklenic Germanove okrepčalne esencije, katero najtopleje priporočam zlasti tistim, ki so bolni na želodcu. Zd avje se mi vidno boljša.

Apolonija Habrl, Semriach, p. Peggau (Štajersko).

Drsalke

najnovejših vrst prodaja in sicer za dijake po znižanih cenah trgovina z železnino

199-1 „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

9-25 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3,491.512.12. Stanje hipoteknih posojil K 2,023.544.30.

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in ceno
priporoča prva in največja

lovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

98-24

v Ljubljani.

Večkrat premislano!

Pozor!

Uljudno vabim slavno p. n. občinstvo k nakupu igráč, tašk za gospodnje in šolarje, šolskih potrebščin in špecerijskih stvari vsake vrste.

Spoštovanjem

Rajm. Krisper, Kranj.

200-1

Pariz 1900

„Grand Prix“

Najvišje o dlik varje.

Singerjevi šivalni stroji.

- Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
- Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
- Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
- Original Singer šivalni stroji so nepreosljivi glede trpežnosti in zmognosti.
- Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje.

Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izberi v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 6.

98-12

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen

4-22

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Kmetovalci!**MASTIN**

za prašiče, pijske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znamka zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczjev kranjski redilni prašek za prašiče. Najboljši zdravilni dodatek h krmi, ki se naj uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pisem o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju.

1 zavo za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczv, Ljubljana. Razpečevalci dobe popust.

Izvrsten okus kave dosežete s primestanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poština 6 kg. pošiljka 4 K 60 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljati mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Spreten pomočnik

izučen stavbenega ključavničarstva
se sprejme tako.

Pogoji in ponudbe naj se pošljejo na tvrdko g. Bathelt
v Tržiču. 190-4

Tapetnik in preprogar**Dragotin Puc**

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi
tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka.
Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske
mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu
dne 28. februarja 1904. 136-14

Vidmaric kaže kmetom moč
„Pakraških kapljic“ in „Slavonske
zeli.“

JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija. — Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 kron, 24 stekleničic (2 ducati) 8 kron 60 vin., 36 stekleničic (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 stekleničic (4 ducati) 16 kron, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 kron.

Manj kakor 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspehom proti zastarelemu kašlju, holecinam v prsih, zamoklosti, brjavos i v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje guste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 8 kron 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

P. Jurišić, lekarnar**Pakrac.****Pozor!****Bolnemu zdravje!****Pozor!****Slabemu moč!**

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER**

Pomočnika
naprednega mišljenja za izdelovanje finega pohištva
sprejme v trajno delo
Josip Bernik
mizarski mojster v Selcih pri Škofji Loki.

Hamburg-Amerika

150-18

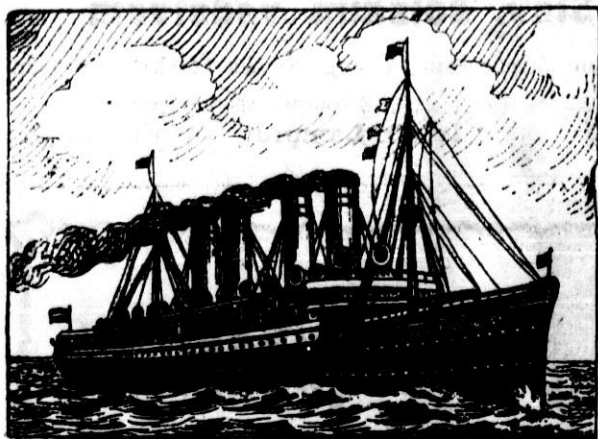
Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana**, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

System Balke

GOLDENE MEDAILLE
BERLIN 1901

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

42-87
priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj ztravnisko priporočeni goriko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne proizvoduje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las.

Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las.

Oddelek za dame s separatnim vhodom.

„Zakaj so Vaši zobje tako beli?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

38-39

71-84

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, čevljarstvo orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičenike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **trsje za obljanje**

Zaloga vozniških plah in pokrival za komate.

stropov, vilite kotle. Veliko izber slamoreznic, železnih peči

Roman-in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, **zaloga različnih barv.**

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Lokl g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
 samo s 13-46

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **Š L. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL**Zagreb**

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Fr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseva na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhinje, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego za ne nemške kuharske knjige. 10-57

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborna zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in poštine prosto.

Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovito bel gl. 3-75, najfinejša znamka, gl. 6-50. 114-23

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu trefbanju.

17-46

Polnovplačani akcijski kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

97-27

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste večino v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevostnih baiah. Veliki prostori, prtilično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-14

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Imam v kleti

177-8

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse iz glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smeli biti raž tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb.** zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstorica se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.)

11 k, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gr., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogor; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; J. Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena l. 1860.

187-5

MESTNA LEKARNA, ZAGREB

Markov trg št. 90 poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

Učenec

se sprejme pri

H. SUTTNER

155-11

urar v Kranju.

54-36

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **zavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovjih** metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist**.

Odpri vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Radi opustitve trgovine

prodaja se od dne 27. novembra raznovrstno **manufakturne blago** pod **lastno ceno** pri

Mariji Ažman

198-2

nasproti g. H. Suttnerja, urarja v Kranju.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

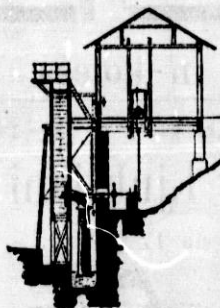
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko klijučavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajlne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i t. d. 103-26

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-29

tovarna za stroje, železo in kovinoolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neskodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad

119-22

ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrta leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.